

31990L0269

21.6.1990

DZIENNIK URZĘDOWY WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

L 156/9

DYREKTYWA RADY**z dnia 29 maja 1990 r.****w sprawie minimalnych wymagań dotyczących ochrony zdrowia i bezpieczeństwa podczas ręcznego przemieszczania ciężarów w przypadku możliwości wystąpienia zagrożenia, zwłaszcza urazów kręgosłupa pracowników (czwarta szczegółowa dyrektywa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG)**

(90/269/EWG)

RADA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą, w szczególności jego art. 118a,

uwzględniając wniosek Komisji ⁽¹⁾, przedłożony po konsultacji z Komitetem Doradczym ds. Bezpieczeństwa, Higieny i Ochrony Zdrowia w Miejscu Pracy,we współpracy z Parlamentem Europejskim ⁽²⁾,uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

art. 188a Traktatu stanowi, aby Rada przyjęła, w drodze dyrektyw, minimalne wymagania dotyczące poprawy warunków pracy, szczególnie środowiska pracy, ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników;

stosownie do uprzednio wymienionego artykułu, dyrektywy te muszą unikać narzucania administracyjnych, finansowych i prawnych ograniczeń hamujących tworzenie małych i średnich przedsiębiorstw;

komunikat Komisji w sprawie programu dotyczącego ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i higieny w pracy ⁽⁴⁾ przewiduje przystosowanie dyrektyw w celu zapewnienia zdrowia, bezpieczeństwa i higieny pracowników w miejscu pracy;w swojej rezolucji z dnia 21 grudnia 1987 r. w sprawie ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i higieny w pracy ⁽⁵⁾ Rada uwzględniła intencję Komisji o przedłożeniu jej w najbliższej przyszłości dyrektywy dotyczącej ochrony przed zagrożeniami powodowanymi ręcznym przemieszczaniem ciężkich ładunków;

zgodność z minimalnymi wymaganiami przewidzianymi w celu zagwarantowania lepszych warunków ochrony zdrowia i bezpieczeństwa w miejscu pracy jest istotna dla zapewnienia zdrowia i bezpieczeństwa pracowników;

niniejsza dyrektywa jest dyrektywą szczegółową w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy Rady 89/391/EWG z dnia 12 czerwca

1989 r. w sprawie wprowadzenia środków w celu poprawy ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników w miejscu pracy ⁽⁶⁾; dlatego przepisy wymienionej dyrektywy mają pełne zastosowanie w zakresie ręcznego przemieszczania ciężarów, o ile występujące tam zagrożenia, zwłaszcza urazy kręgosłupa u pracowników, nie przesądzają o konieczności wprowadzenia bardziej rygorystycznych i/lub szczegółowych przepisów, wyszczególnionych w niniejszej dyrektywie;

niniejsza dyrektywa jest praktycznym wkładem w kierunku osiągnięcia postępu w zakresie ochrony socjalnej w wymiarze rynku światowego;

stosownie do decyzji 74/325/EWG ⁽⁷⁾ Komitet Doradczy ds. Bezpieczeństwa, Higieny i Ochrony Zdrowia w Miejscu Pracy powinien uzgodnić z Komisją zredagowanie propozycji w tej dziedzinie,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

CZĘŚĆ I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Przedmiot

1. Niniejsza dyrektywa, która jest czwartą szczegółową dyrektywą w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG, ustanawia minimalne wymagania dotyczące ochrony zdrowia i bezpieczeństwa przy ręcznym przemieszczaniu ciężarów w przypadku wystąpienia zagrożenia, zwłaszcza urazów kręgosłupa u pracowników.

2. Przepisy dyrektywy 89/391/EWG winny być stosowane w całym zakresie wyszczególnionym w ust. 1, nie wyłączając bardziej rygorystycznych i/lub szczegółowych przepisów zawartych w niniejszej dyrektywie.

Artykuł 2

Definicja

Da celów niniejszej dyrektywy „ręczne przemieszczanie ciężarów” oznacza każdy rodzaj transportowania lub podtrzymywania

⁽¹⁾ Dz.U. C 117 z 5.4.1988, str. 8.⁽²⁾ Dz.U. C 326 z 19.12.1988, str. 137 i Dz.U. C 96 z 17.4.1990, str. 82.⁽³⁾ Dz.U. C 318 z 12.12.1988, str. 37.⁽⁴⁾ Dz.U. C 28 z 3.2.1988, str. 3.⁽⁵⁾ Dz.U. C 28 z 3.2.1988, str. 1.⁽⁶⁾ Dz.U. L 183 z 29.6.1983, str. 1.⁽⁷⁾ Dz.U. L 185 z 9.7.1974, str. 15.

ciężarów, przez jednogolubwiecej pracowników, włączając w to podnoszenie, układanie, pchanie, ciągnięcie, przenoszenie lub przesuwanie ciężaru, który z powodu swojej charakterystyki albo z powodu niesprzyjających warunków ergonomicznych powoduje zagrożenie, zwłaszcza możliwość wystąpienia urazów kręgosłupa u pracowników.

CZĘŚĆ II

OBOWIĄZKI PRACODAWCY

Artykuł 3

Przepisy ogólne

1. Pracodawca podejmuje odpowiednie przedsięwzięcia organizacyjne lub stosuje odpowiednie środki, zwłaszcza wyposażenia technicznego, w celu uniknięcia konieczności ręcznego przemieszczania ciężarów.

2. O ile nie można uniknąć ręcznego przemieszczania ciężarów, pracodawca powinien podjąć odpowiednie przedsięwzięcia organizacyjne, użyć odpowiednich środków lub dostarczyć pracownikom takie wyposażenie, żeby zmniejszyć zagrożenie związane z ręcznym przemieszczaniem ciężarów, uwzględniając przepisy załącznika I.

Artykuł 4

Organizacja stanowisk pracy

O ile nie ma możliwości uniknięcia ręcznego przemieszczania ciężarów, pracodawca powinien zorganizować stanowiska pracy w taki sposób, ażeby zapewnić przemieszczenia w sposób bezpieczny i zdrowy, jak to możliwe, i:

- a) oszacować, jeżeli jest to możliwe — z wyprzedzeniem, warunki zdrowia i bezpieczeństwa związane z rodzajem pracy, a zwłaszcza sprawdzić charakterystyki ciężarów, biorąc pod uwagę przepisy załącznika I;
- b) zatroszczyć się o uniknięcie lub zmniejszenie zagrożenia, zwłaszcza urazów kręgosłupa u pracowników, poprzez podjęcie odpowiednich środków, przy uwzględnieniu charakterystyk środowiska pracy i wymagań działalności zawodowej, uwzględniając przepisy załącznika I.

Artykuł 5

Odniesienie do załącznika II

W celu wdrożenia art. 6 ust. 3 lit. b) i art. 14 i 15 dyrektywy 89/391/EWG należy uwzględnić przepisy zawarte w załączniku II.

Artykuł 6

Informowanie i szkolenie pracowników

1. Bez wpływu na przepisy art. 10 dyrektywy 89/391/EWG pracownicy i/lub ich przedstawiciele powinni być poinformowani o wszystkich wprowadzonych środkach, stosownie do niniejszej dyrektywy, w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony zdrowia.

Pracodawcy muszą upewnić się, że pracownicy i/lub ich przedstawiciele otrzymali ogólne wskazówki i, o ile jest to możliwe, dokładne informacje na temat:

- masy ładunku,
- środka ciężkości najcięższej części, w przypadku gdy ciężar jest nierównomiernie rozłożony.

2. Bez wpływu na przepisy art. 12 dyrektywy 89/391/EWG pracodawca powinien się upewnić, czy pracownicy zostali dodatkowo, właściwie przeszkoleni i poinformowani, jak należy w sposób prawidłowy obchodzić się z ciężarem oraz jakie zagrożenia mogą wyniknąć, szczególnie wówczas gdy postawione zadania nie są wykonywane w sposób prawidłowy, uwzględniając również przepisy załączników I i II.

Artykuł 7

Konsultacje i współdziałanie pracowników

Zgodnie z przepisami art. 11 dyrektywy 89/391/EWG i zawartych tam załączników powinny mieć miejsce konsultacje i współdziałanie pracowników i/lub ich przedstawicieli w sprawach objętych zakresem niniejszej dyrektywy.

CZĘŚĆ III

PRZEPISY RÓŻNE

Artykuł 8

Dostosowanie załączników

Zmiany ściśle technicznych parametrów wymienionych w załącznikach I i II, spowodowane postępem technicznym, zmianami w przepisach międzynarodowych i dokumentacją lub wiedzą w zakresie ręcznego przemieszczania ciężarów, są wprowadzane zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 17 dyrektywy 89/391/EWG.

Artykuł 9

Przepisy końcowe

1. Państwa Członkowskie wprowadzą w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne konieczne do wdrożenia niniejszej dyrektywy przed dniem 31 grudnia 1992 r. i niezwłocznie powiadomią o tym Komisję.

2. Państwa Członkowskie przekażą Komisji teksty podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych na podstawie niniejszej dyrektywy.

3. Państwa Członkowskie składają Komisji co cztery lata sprawozdanie na temat praktycznego wprowadzania przepisów niniejszej dyrektywy, uwzględniające poglądy pracodawców i pracowników.

Komisja powinna informować o tym Parlament Europejski, Radę, Komitet Ekonomiczno-Społeczny oraz Komitet Doradczy ds. Bezpieczeństwa, Higieny i Ochrony Zdrowia w Miejscu Pracy.

4. Komisja powinna przedstawiać Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu okresowe sprawozdanie na temat wprowadzania w życie przepisów dyrektywy, w świetle ust. 1, 2 i 3.

Artykuł 10

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 29 maja 1990 r.

W imieniu Rady

B. AHERN

Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK I (*)

ZALECENIA

(art. 3 ust. 2, art. 4 lit. a) i b) i art. 6 ust. 2)

1. Charakterystyki obciążenia

Ręczne przemieszczanie ciężarów może powodować zagrożenia, zwłaszcza urazy kręgosłupa, o ile ciężar jest:

- za ciężki lub za duży,
- nieporęczny lub trudny do utrzymania,
- niestabilny lub jego zawartość jest niestabilna,
- usytuowany w sposób wymagający trzymania lub manipulowania w odległości od tułowia lub ma tendencję do wyginania się lub obwijania wokół tułowia,
- lub, z powodu swojego kształtu i (lub) składu, może powodować urazy u pracowników, zwłaszcza w przypadku kolizji.

2. Dopuszczalny wysiłek fizyczny

Wysiłek fizyczny może stanowić ryzyko, zwłaszcza urazów kręgosłupa, o ile jest:

- zbyt męczący,
- osiągany tylko za pomocą momentu skręcającego tułów,
- możliwość wystąpienia nagłych ruchów ładunku,
- spowodowany położeniem ciała w niestabilnej pozycji.

3. Charakterystyki środowiska pracy

Charakter środowiska pracy może zwiększać ryzyko, zwłaszcza urazów kręgosłupa, jeżeli:

- nie ma wystarczającej przestrzeni (miejsca), zwłaszcza w płaszczyźnie pionowej, żeby zrealizować postawione zadanie,
- powierzchnia jest nierówna, stwarzająca zagrożenie przy poruszaniu się lub jest śliska w stosunku do spodów obuwia pracowników,
- stanowisko pracy lub środowisko pracy uniemożliwia przemieszczanie ciężarów na bezpiecznej wysokości lub przy prawidłowej pozycji pracownika,
- podłoga lub powierzchnia robocza ma różne poziomy, co wymusza przemieszczanie ciężarów na różnych wysokościach,
- podłoga lub powierzchnia oparcia stóp jest niestabilna,
- temperatura, wilgotność lub wentylacja jest nieodpowiednia.

4. Warunki pracy zawodowej

Praca zawodowa może stanowić ryzyko, zwłaszcza urazów kręgosłupa, jeżeli wiąże się z jednym lub więcej z poniższych warunków:

- obciążającym kręgosłup częstym lub zbyt długotrwałym wysiłkiem fizycznym,
- nieodpowiednim odpoczynkiem lub okresem regeneracji,
- nadmiernym podnoszeniem, opuszczaniem lub nadmierną odległością przenoszenia,
- rytmem pracy wymuszonym procesem technologicznym, który nie może być zmieniony przez pracownika.

(*) W celu przeprowadzenia analizy wieloczynnikowej należy uwzględnić jednocześnie różne czynniki wyszczególnione w załącznikach I i II.

ZAŁĄCZNIK II (*)

CZYNNIKI RYZYKA INDYWIDUALNEGO*(art. 5 i 6 ust. 2)*

Pracownik może zależeć się w niebezpiecznej sytuacji, jeżeli:

- jest psychicznie nieprzygotowany do wykonania postawionego zadania,
- nosi nieodpowiednią odzież, obuwie lub inne osobiste rzeczy,
- nie ma wystarczającej lub odpowiedniej wiedzy lub przeszkolenia.

(*) W celu przeprowadzenia analizy wieloczynnikowej należy uwzględnić jednocześnie różne czynniki wyszczególnione w załącznikach I i II.